

16.3.2022

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 132. cikkének (2) bekezdése alapján

az EU-n belüli és kívüli élelmezésbiztonság biztosítását szolgáló sürgős uniós cselekvési terv szükségességéről az ukrajnai orosz invázió fényében (2022/2593(RSP))

Gilles Lebreton, Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Julie Lechanteux, Joëlle Mélin, Elena Lizzi, Jaak Madison, Sylvia Limmer
az ID képviselőcsoport nevében

B9-0165/2022

Az Európai Parlament állásfoglalása az EU-n belüli és kívüli élelmezésbiztonság biztosítását szolgáló sürgős uniós cselekvési terv szükségességéről az ukrajnai orosz invázió fényében (2022/2593(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az állam-, illetve kormányfők 2022. március 10-i és 11-i, az Ukrajna elleni orosz katonai agresszióról szóló versailles-i nyilatkozatára,
- tekintettel az Ukrajna elleni orosz agresszióról szóló, 2022. március 1-jei állásfoglalására¹,
- tekintettel az Elnökök Értekezlete Ukrajnával kapcsolatos, 2022. február 16-i és február 24-i nyilatkozatára,
- tekintettel az Oroszországról és Ukrajnáról szóló korábbi állásfoglalásaira, és különösen az ukrán határon és Ukrajna oroszok által megszállt területein kialakult helyzetről szóló, 2021. december 16-i állásfoglalására²,
- tekintettel a közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 637/2008/EK és a 73/2009/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre³,
- tekintettel az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁴,
- tekintettel a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁵,
- tekintettel a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai

¹ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0052.

² Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0515.

³ HL L 347., 2013.12.20., 608. o.

⁴ HL L 347., 2013.12.20., 487. o.

⁵ HL L 347., 2013.12.20., 549. o.

- parlamentari és tanácsi rendeletre⁶ (a közös piacszervezésről szóló rendelet),
- tekintettel a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁷,
 - tekintettel a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁸,
 - tekintettel a tisztességes, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerre irányuló „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiáról szóló, 2021. október 20-i állásfoglalására⁹,
 - tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2020. január 15-i állásfoglalására¹⁰,
 - tekintettel az uniós termésmenvelő anyagok forgalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról, az 1069/2009/EK és az 1107/2009/EK rendelet módosításáról, valamint a 2003/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/1009 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹¹ (a műtrágya-rendelet),
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az Oroszországi Föderáció 2022. február 24-én indokolatlan inváziót indított Ukrajna ellen;
- B. mivel a Tanács elfogadta az Oroszországi Föderációval szembeni szankciók első sorát, többek között gazdasági és pénzügyi szankciókat, valamint kereskedelmi korlátozásokat, amelyek hatással lesznek az EU és a világ élelmiszer- és takarmánybiztonságára és -szuverenitására;
- C. mivel Ukrajna és Oroszország főként nyersanyagokat, például mezőgazdasági termékeket, káliumot, foszfátot, bányászati termékeket, vegyipari termékeket és gépeket exportál;
- D. mivel sürgősen felül kell vizsgálni az EU élelmiszer- és takarmánybiztonsággal kapcsolatos megközelítését az importtól való függőségünk csökkentése és a belföldi termelés hosszú távú növelése érdekében; mivel ez különösen fontos az ukrán és orosz kivitel felfüggesztése miatti hiány veszélyének leginkább kitett termékek, például az üzemanyagok, a gabonafélék, az olajos magvak, a kukorica, a fehérjenövények és a

⁶ HL L 347., 2013.12.20., 671. o.

⁷ HL L 435., 2021.12.6., 1. o.

⁸ HL L 435., 2021.12.6., 187. o.

⁹ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0425.

¹⁰ HL C 270., 2021.7.7., 2. o.

¹¹ HL L 170., 2019.6.25., 1. o.

műtrágyák esetében;

- E. mivel az energiaáraknak a konfliktus miatt a közelmúltban bekövetkezett hirtelen és példa nélküli növekedése nemcsak az élelmiszer-termelésre, hanem arra is hatással lesz, hogy az EU és a világ népessége hozzá tud-e jutni tápláló élelmiszerekhez; mivel lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy a legsérülékenyebb fejlődő országokban jelentkező hiány elkerülése érdekében az élelmezésbiztonságot beépítsék a politikai döntéshozatalba, elsőbbséget biztosítva a mezőgazdasági termékek élelmiszerként való felhasználásának és felszámolva az élelmiszerek és takarmányok nemzetközi kereskedelmének akadályait;
- F. mivel a fehérjehiány veszélyének megelőzése érdekében a Bizottságnak haladéktalanul meg kell tennie minden szükséges lépést annak érdekében, hogy a válság ideje alatt és a piac normális állapotba való visszatérésig ideiglenesen engedélyezze növényvédő szerek használatát az ökológiai jelentőségű területeken, amennyiben azok hatékonyak és megfelelnek a fehérjenövények termesztéséhez; mivel ezeken a területeken további intézkedésekre lesz szükség az innovatív és fenntartható termelési módszerek alkalmazásának támogatásához;
- G. mivel a közös piacszervezésről szóló rendelet 219. cikkében előírt piaci zavarok elleni intézkedéseket haladéktalanul végre kell hajtani a leginkább érintett ágazatok támogatása érdekében; mivel a válságtartalékokat erre a célra mozgósítani kell;
- H. mivel a takarmány és a termelés növelése prioritássá vált, a tagállamoknak nemzeti stratégiai terveiket hozzá kell igazítaniuk ezekhez az új körülményekhez, többek között azáltal, hogy rugalmasságot biztosítanak a művelés alatt álló földterületek növelésére;
- I. mivel a kis- és középvállalkozások és beszállítók nem rendelkeznek a nagyvállalatokéhoz hasonló ellenálló képességgel; mivel az ő rezilienciájuk az ellátási lánc ellenálló képességének jelentős részét képezi;
- J. mivel a Covid19-cel kapcsolatos rendkívüli vidékfejlesztési intézkedéseket ki kell terjeszteni azon likviditási problémák kezelésére is, amelyek veszélyeztetik a mezőgazdasági tevékenységek életképességét, valamint a mezőgazdasági termékek feldolgozásával, forgalmazásával vagy fejlesztésével foglalkozó kisvállalkozásokat;
- K. mivel a Bizottságnak az európai zöld megállapodásban, „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiában, a biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiában és az „Irány az 55%!” intézkedéscsomagban foglalt célkitűzései negatív hatással lesznek a termelési kapacitásra, valamint az európai és globális élelmezésbiztonságra és élelmiszer-szuverenitásra;
- L. mivel az éghajlatváltozással kapcsolatos politikákat és különösen a zöld megállapodás intézkedéseit gyakran eszközként használták arra, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos felelősség nagy részét a mezőgazdasági termelőkre hárítsák; mivel ez a megközelítés eltántoríthatja a mezőgazdasági termelőket attól, hogy reagáljanak a megnövekedett élelmiszerigényre és az élelmezésbiztonságot fenyegető veszélyekre az EU-ban és világszerte;

- M. mivel a 2021. november 12-i bizottsági határozattal¹² létrehozott élelmezésbiztonsági válságokra való felkészültségre és reagálásra vonatkozó európai mechanizmus első alkalommal 2022. március 9-én ülésezett;
- N. mivel Oroszország az év végéig embargót jelentett be a mezőgazdasági, orvosi, technológiai, távközlési és elektromos berendezések exportjára; mivel Oroszország messze a legnagyobb és Belarusz az egyik legjelentősebb műtrágyaexportőr;
- O. mivel Oroszország a legnagyobb búzaexportőr, Ukrajna pedig az öt legnagyobb exportőr közé tartozik; mivel Oroszország és Ukrajna együttesen a világ búzaexportjának 25%-át adja; mivel az oroszországi búzakivitel csaknem felét Törökország, Egyiptom és Banglades importálja; mivel Oroszország és Ukrajna együttesen az Egyiptom által importált búza több mint 70%-át biztosítja; mivel Nigéria, Jemen, Szudán és Szenegál jelentős mennyiségű búzát importál Oroszországból; mivel Ukrajna jelentős részt tesz ki Indonézia, a Fülöp-szigetek, Tunézia, Thaiföld és Marokkó búzaimportjában;
1. a leghatározottabban elítéli Ukrajna Oroszország általi invázióját; őszinte részvétét fejezi ki a konfliktus áldozatainak, különösen az ártatlan civileknek; kéri, hogy folyamatos diplomáciai erőfeszítések révén azonnal vessenek véget a konfliktusnak azzal a céllal, hogy békés megoldást találjanak az ukrán, orosz és európai polgárok érdekében;
 2. hangsúlyozza, hogy az elkövetkező hetekben az EU mezőgazdasági ágazatát súlyos megrázkódtatás fogja érni, mivel a Belarusszal és Oroszországgal szembeni szankciók és az Ukrajnával való kereskedelem visszaesésének együttes szorításába kerül, amely ország egymaga az EU búzaimportjának 19%-át és az olajosmag-behozatalának 13%-át biztosítja;
 3. emlékeztet, hogy ez az EU más kulcsfontosságú mezőgazdasági ágazataira is hatással lesz, például a sertés- és vetőmagágazatra; hangsúlyozza, hogy az EU az Oroszországból és Ukrajnából származó olajos magvak, napraforgóolaj, kukorica és szántóföldi növények fontos importőre; hangsúlyozza, hogy az Oroszország és Ukrajna által jelenleg kiviteli korlátozások hatálya alá tartozó termékek többségére – különböző okokból – egyes tagállamok szintén exportkorlátozásokat alkalmaznak, és azok az európai állatállomány takarmányának részét képezik; hangsúlyozza, hogy hiányukat az ágazat csak néhány hétig tudja elviselni, és azt követően szükségessé válhat az állatállomány csökkentése;
 4. sürgeti a Bizottságot, hogy tegyen határozott lépéseket annak érdekében, hogy segítse az EU mezőgazdasági ágazatait az alapanyagok – például az üzemanyag, a kálium, a foszfát, a hélium és a műtrágyák – áremelkedésének kezelésében; sürgeti a tagállamokat, hogy hozzanak intézkedéseket piacaik energiaköltségeinek csökkentésére, és a megfelelő élelmiszer-termelés biztosítása érdekében a lehető legnagyobb mértékben támogassák a helyi élelmiszer-termelőket;
 5. felhívja a Bizottságot, hogy e kivételes helyzet fényében vizsgálja felül a

¹² HL C 461. I, 2021.11.15., 1. o.

mezőgazdasági földterületek pihentetésének gyakorlatát, és értékelje újra a közös agrárpolitika zöld szabályozását és annak a nemzeti stratégiai tervekben való alkalmazását annak érdekében, hogy rugalmasabban lehessen növelni a megművelt területek nagyságát; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ösztönözzék az összes rendelkezésre álló mezőgazdasági földterület növénytermesztésre való felhasználását a válság idején;

6. felhívja a Bizottságot, hogy sürgősen értékelje az EU által Oroszországgal szemben már meghozott valamennyi szankció hatását, valamint az orosz szankcióknak az uniós mezőgazdasági ágazatra gyakorolt hatását;
7. felhívja a Bizottságot, hogy végezzen horizontális és átfogó hatásvizsgálatot a zöld átállással kapcsolatban hozott intézkedésekről, valamint arról, hogy ezek hogyan befolyásolják az uniós élelmezésbiztonságot és élelmiszer-termelést;
8. kéri, hogy az ellátási láncok ellenálló képességének értékelése érdekében az elkövetkező hónapokban valamennyi tagállam esetében haladéktalanul hajtsanak végre ágazati alapú „stresszteszteket”;
9. sürgeti a Bizottságot, hogy vegye fontolóra ambíciószintjének felülvizsgálatát azon különböző kérdések tekintetében, amelyek az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó, folyamatban lévő intézkedések keretében hatással lesznek az uniós mezőgazdasági termelésre; kéri „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia környezetvédelmi célkitűzéseinek elhalasztását az európai és globális élelmezésbiztonság és élelmiszer-szuverenitás védelme érdekében; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy hosszabbítsa meg a Covid19-cel kapcsolatos rendkívüli vidékfejlesztési intézkedéseket;
10. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a válság kiszámíthatatlan következményekkel fog járni az észak-afrikai és a közel-keleti országokra nézve is, amelyek közül néhány jelentős nagyságrendben kereskedik egyes tagállamokkal;
11. megjegyzi, hogy számos afrikai és ázsiai ország, például Törökország, Egyiptom és Banglades nagymértékben függ az Oroszországból és Ukrajnából származó búzaimporttól; megjegyzi, hogy ezen országok búzaimporttól való függősége és az afrikai lakosság 2050-ig várható megkészszerződése súlyos következményekkel jár majd a régió élelmezésbiztonságára nézve, ami ellenőrizetlen migrációs áramlásokat eredményezhet Európa irányába; hangsúlyozza, hogy megoldást kell találni az élelmiszer-ellátás bizonytalanságára a régióban; felhívja a Bizottságot, hogy kövesse nyomon az élelmiszerhiány alakulását a legkiszolgáltatottabb ázsiai és afrikai országokban; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az e régióknak szánt forrásokat könnyen át lehessen csoportosítani az esetleges élelmiszerhiány enyhítésére;
12. úgy véli, hogy fontolóra kell venni a magántárolási támogatás és a válságtartalék aktiválását a válság által érintett európai mezőgazdasági ágazat megsegítésére;
13. kéri, hogy a Bizottság mozdítsa elő a tagállami szintű stratégiai élelmiszerkészletek elvét;
14. megérti, hogy az élelmezésbiztonsági problémák kezeléséhez szükséges intézkedések némelyike felvetheti a Kereskedelmi Világszervezet szabályaival való

összeegyeztethetőség kérdését; emlékeztet azonban, hogy különleges körülmények között az ilyen lépések lehetővé tétele érdekében hivatkozni lehet az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény XXI. cikkében meghatározott nemzetbiztonsági kivételre;

15. úgy véli, hogy az EU-n belüli súlyos élelmezésbiztonsági problémák indokolhatnak olyan, az importtal, az exporttal és a termeléssel, valamint a közös piacszervezésről szóló rendelet 222. cikkének végrehajtásával kapcsolatos rendkívüli intézkedéseket, amelyek célja a tagállamok közötti szolidaritás biztosítása; úgy véli, hogy a termelést illetően az EU dönthetne úgy, hogy a közös agrárpolitika keretében a mezőgazdasági termelőknek nyújtott támogatás egy részét „átsoportosítja” vagy „átrendezi” a mezőgazdasági termelés fellendítésére;
16. kitart amellett, hogy az EU-nak segítenie kell az érintett ukrán lakosságot a mezőgazdasági alapanyagok esetleges hiányának megelőzésében az elkövetkező hónapokban;
17. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy szorosan kövessék nyomon Ukrajnában az élelmezésbiztonságot, és vegyenek részt a nemzetközi humanitárius programokban az országba irányuló és az országon belüli megfelelő élelmiszer-ellátás biztosítása érdekében; sürgeti Oroszországot, hogy támogassa az ilyen humanitárius erőfeszítéseket az ENSZ illetékes szerveiben;
18. megismétli korábbi felhívásait, hogy a nyersanyagok, különösen a kálium, a foszfát, a bányászati termékek és a vegyipari termékek esetében lehetőség szerint jelentősen csökkentse a más országoktól való függőséget; ezért felkéri a Bizottságot, hogy negatív előítéletek nélkül ténylegesen mérlegeljen minden lehetséges lépést az EU élelmezésbiztonságának és -szuverenitásának megőrzése és javítása érdekében;
19. felhívja a tagállamokat, hogy fokozzák ellenálló képességüket az ellátási láncok jövőbeli zavaraival szemben, és sürgeti őket, hogy tegyenek lépéseket az élelmiszer-pazarlás csökkentése érdekében;
20. felhívja a Bizottságot, hogy értékelje a műtrágya-rendelet végrehajtásának hatását a rendelkezésre állás és az árak alapos elemzésével, szem előtt tartva, hogy a technikai követelmények várhatóan 2022. július 16-tól lesznek alkalmazandók; felhívja a Bizottságot, hogy készítsen jogalkotási javaslatot a rendelet végrehajtásának elhalasztására, amennyiben a hatás jelentősnek bizonyul;
21. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.